

Strona znajduje się w archiwum.

W Czechach fundacja walczy z korupcją

W dniu 23 marca 2011 roku w czeskiej Pradze oficjalnie zainaugurowała działalność Fundacja na rzecz Walki z Korupcją (Nadační fond pro boj proti korupci, NFPK) – prywatna inicjatywa non-profit, która ma wspierać i propagować przeciwdziałanie temu zjawisku w kraju nad Wełtawą.

Uroczystość inauguracji Fundacji połączona została z pierwszą edycją przyznania nagród za działalność *antykorupcyjną* w Czechach. Wyróżnione zostały 2 osoby: Libor Michálek oraz Ondřej Závodský. Pierwszy wyróżniony jest byłym dyrektorem Państwowego Funduszu na rzecz Środowiska. Ujawnił on praktyki *korupcyjne* w Ministerstwie Środowiska na wielką skalę, za co pozbawiony został stanowiska. Jednakże, to również w wyniku jego demaskatorskich działań, ustąpić musiał szef resortu. W nagrodę uhonorowany został nagrodą pieniężną w wysokości 500 tysięcy koron czeskich (około 82,5 tysiąca złotych). Natomiast Závodský nagrodzony został za ujawnienie podejrzanych praktyk i nieprzejrzystych procedur udzielania zamówień publicznych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, za co również pozbawiony został pracy. Za swoją postawę otrzymał z Fundacji 100 tysięcy koron (około 16,5 tysiąca złotych).

W uzasadnieniu podano, iż laureatów wyróżniono za obywatelską odwagę w ujawnianiu *korupcji* w obliczu braku prawnej ochrony za działalność demaskatorską oraz za położenie na szali własnej przyszłości zawodowej. Michálek podkreślił z goryczą, że smuci go fakt, iż to nie rząd jako pierwszy podjął się uhonorowania demaskatorów. Na uroczystości także zabrakło przedstawicieli administracji państwowej. Obecny był na niej natomiast ambasador Stanów Zjednoczonych w Pradze, który wspierał inicjatywę ustanowienia Fundacji.

Fundacja postawiła sobie za cel wspieranie projektów mających przeciwdziałać *korupcji*, utworzenie i prowadzenie bazy danych przypadków *korupcji* w zamówieniach publicznych, budowę właściwych postaw moralnych w czeskim społeczeństwie oraz, czego przykładem są wspomniani laureaci, wspieranie działań demaskatorskich obywateli poprzez wyróżnienie nagrodami pieniężnymi. Ponadto mowa jest również o udzielaniu grantów dla dziennikarzy śledczych poruszających tematykę *łapówek* i nieprawidłowości, monitorowaniu postępowania z ujawnionymi przypadkami *korupcji* oraz lobbowaniu za nowymi prawnymi rozwiązaniami *antykorupcyjnymi*. Jej mottem jest „Nie bać się i nie kraść oraz nie nakraść bez obaw”.

Pomysłodawcą i głównym fundatorem NFPK jest przedsiębiorca i wykładowca akademicki Karel Janeček. Przekonał on do wsparcia inicjatywy przedsiębiorcę z branży piwowarskiej, Stanislava Bernarda oraz aktora, prezentera i publicystę Jana Krausa. Oprócz nich w zarządzie Fundacji znaleźli się były szef czeskiego wywiadu Karel Randák oraz ekonomista i członek grupy doradców gospodarczych rządu, Tomáš Sedláček. Nim jednak doszło do powołania zarządu i inauguracji działalności, Janeček musiał stoczyć batalię o rejestrację Fundacji.

Swoje plany powołania *antykorupcyjnej* instytucji pozarządowej ujawnił na przełomie 2010/2011 roku. Zapisy czeskiej ustawy o fundacjach przewidują, że nim rozpoczną one swoją działalność, muszą zostać one zarejestrowane, na co zgodę musi wyrazić sąd. Jakie było jego i opinii publicznej zaskoczenie, gdy pod koniec stycznia 2011 roku Sąd Miejski w Pradze odrzucił wniosek o rejestrację Fundacji. W swoim postanowieniu argumentował, iż zadeklarowany cel działalności fundacji nie wypełnia przesłanek pożytku publicznego w myśl obecnie funkcjonujących przepisów. Innymi słowy, *walka z korupcją* nie leży w interesie społecznym. Decyzja sądu wywołała falę krytyki o literalne stosowanie prawa, a wręcz o sabotaż i niechęć władz, by ktoś zaczął patrzeć jej na ręce i wyręczać w *walce z korupcją*.

Założyciele, nie zrażeni tym niepowodzeniem, postanowili skorzystać z przysługujących im możliwości prawnych i jednocześnie złożyli odwołanie do sądu wyższej instancji, zażalenie na działalność pani urzędnik, która wydała decyzję odmowną oraz w lutym ponownie złożyli wniosek z nieznacznymi modyfikacjami. I ta próba jednak spaliła na panewce. Jak w przysłowiowym czeskim filmie, ponowiony wniosek trafił do rozpatrzenia przed oblicze tej samej urzędnik, która i tym razem

odmówiła rejestracji Fundacji. Tym razem na przeszkodzie stanęło wykształcenie Janečka i Sedláčka, którzy mają tytuły naukowe doktora. Pomimo, że zasiadają we władzach innych fundacji i sądy przy ich rejestracji nie widziały przeciwwskazań, urzędniczka zażyczyła sobie uzupełnienia w ciągu 15 dni aplikacji o dokumenty potwierdzające ich wykształcenie. Panowie spełnili zadość żądaniom organu, w związku z czym ostatecznie, 15 marca 2011 roku, sąd wydał postanowienie o zarejestrowaniu Fundacja na rzecz Walki z Korupcją.

Źródła:

<http://www.nfpk.cz/>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Nada%C4%8Dn%C3%AD_fond_proti_korupci

<http://www.kareljanecek.com/nf-proti-korupci->

<http://praguemonitor.com/2011/03/24/new-anti-corruption-fund-awards-whistle-blowers>

http://www.rozhlas.cz/zpravy/spolecnost/_zprava/868503

<http://www.stanford.cz/clanek/nadacni-fond-proti-korupci-zalozen.aspx>

<http://domaci.ihned.cz/c1-49725690-boj-proti-korupci-neni-obecne-prospesny-zduvodnil-soud-sve-ne-registraci-fondu>